

Sianokiszonki

zasady bezpiecznej pracy

Sianokiszonka – lepsza pasza i bezpieczniejsza praca

Coraz częściej w żywieniu zwierząt hodowlanych wykorzystywane są kiszonki i sianokiszonki. Rolnicy rezygnują z gromadzenia siana ze względu na duże ryzyko strat spowodowanych opadami deszczu. Zmiany pogody i warunków zbioru często powodują także różnice lub pogorszenie jakości paszy.

Technologia produkcji sianokiszonki w foliowych belach jest bardzo efektywna, uzyskuje się najwyższej jakości paszę przy małym zaangażowaniu środków produkcji. Kiszzenie w przyrmach i silosach pozwala na dalsze obniżenie kosztów przygotowania pasz na sezon jesienno-zimowy.

Technologia produkcji kiszzonek wymaga jednak przygotowania zestawu maszyn oraz zintensyfikowania prac w krótkim okresie czasu. Chęć uzyskania jak najlepszej paszy i pośpiech mogą mieć wpływ na Twoje bezpieczeństwo. Usterka maszyny, rutyna i brak wiedzy o zasadach bezpiecznej pracy **mogą być przyczyną wypadku.**

Dlatego tak ważne jest przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy podczas zbioru i konserwowania zielonek.

Bezpieczny ciągnik to podstawa

Większość zmechanizowanych prac w gospodarstwie wykonuje się z użyciem ciągnika. Jest on podstawowym narzędziem w pracy i dlatego nie może stwarzać zagrożeń dla Ciebie i innych.

Okresowo sprawdzaj stan techniczny ciągnika. Usuń wszelkie usterki. To bardzo ważne ze względu na bezpieczeństwo jazdy i wszelkich prac wykonywanych przy pomocy ciągnika. Bardzo przydatne informacje znajdziesz w instrukcji obsługi.

SPRAWDŹ:

- układ kierowniczy i sprawność hamulców,
- bieżnik i zużycie opon,
- skontroluj, czy jesteś widoczny na drodze dla innych, a zwłaszcza
- czy sprawne są światła drogowe, stopu oraz migacze.

Zachowuj porządek w kabinie ciągnika.

Niezbędnym wyposażeniem ciągnika jest apteczka i gaśnica proszkowa.

Wypadki podczas pracy ciągnikiem zdarzają się najczęściej:

- podczas jazdy po drodze publicznej;
- w trakcie manewrowania na podwórzu;
- w momencie agregowania z maszyną;
- kiedy WOM nie ma założonej osłony;
- podczas naprawy i regulacji przy włączonym napędzie.

Zasady koszenia runi

Prace przy produkcji kiszzonek i sianokiszzonek rozpoczynają się od koszenia runi. Rolnicy wykorzystują kosiarki rotacyjne i bębnowe oraz sieczkarnie zbierające bijakowe i nożowe. Duża prędkość obrotowa talerzy i noży stwarza ogromne niebezpieczeństwo uderzenia odrzuconym kamieniem!

Osoby postronne muszą znajdować się w odległości co najmniej 50 m od pracującej kosiarki lub sieczkarni zbierającej.

Ryzyko uderzenia kamieniem lub oderwaną częścią noża lub bijaka zmniejsza fartuch ochronny i osłony. Ważne jest by zawsze były zamontowane w trakcie pracy i opuszczone.

UWAGA!

- Praca bez osłon lub z osłonami uszkodzonymi albo podniesionymi jest niedopuszczalna.
- Istnieje niebezpieczeństwo wyrzucania podczas koszenia obcych przedmiotów leżących na polu.
- Koszenie można rozpocząć dopiero po osiągnięciu nominalnych obrotów WOM.
- Maksymalna ilość obrotów WOM - 600 obr./min.

Przed rozpoczęciem pracy wyreguluj bezpiecznik przeciążeniowy kosiarki, wysokość koszenia i kąt ustawienia zespołu tnącego do kierunku jazdy.

Sprawdź zespoły tnące. Naostrz tępe nożyki, a wyszczerbione wymień na nowe. Oceń przyleganie listwy nożowej do stalek. W ten sposób unikniesz zapychania zespołu tnącego i konieczności ręcznego usuwania nadmiaru roślin oraz ograniczysz ryzyko skałceń o ostre elementy.

Przetrzęsanie runi

Podczas przygotowywania kiszzonek ważne jest podsuszenie skoszonej zielonki, by uzyskać dobry materiał do zakiszenia. Odpowiednią wilgotność zapewnia kilkukrotne przetrząsanie pokosu za pomocą przetrząsarko-zgrabiarki.

Maszyny tego typu mają wiele obracających się części. Skomplikowane sposoby przeniesienia napędu wymagają stosowania osłon na WOM. Tu również występuje możliwość odrzucenia przez zęby przetrząsacza mniejszych kamieni.

**Koniecz-
nie
stosuj
fartuchy
ochronne
podczas
pracy!**

Zanim uruchomisz maszynę wyreguluj na jednako-
wą wysokość wszystkie koła grabiące i uzupełnij braku-
jące zęby sprężyste.

Montaż rozbudowanych przetrząsarko-zgrabiarek
wykonuj na polu. **Nie przewoź maszyn w ustawie-
niu roboczym po drogach publicznych**, bo stwa-
rasz zagrożenie dla innych użytkowników drogi!

Użytkowanie przyczep skrzyniowych

Jeśli korzystasz z przyczep skrzyniowych pamiętaj o:

- podwyższeniu burt i ładowaniu przyczepy tak, by przewożony pokos nie spadał na drogę;
- jeśli przyczepa ma hamulce bezwładnościowe, to łączna masa przyczepy z ładunkiem nie może przekroczyć 5 t;
- przyczepy-wywrotki muszą mieć skrzynie ładunkowe zabezpieczone sworzniami ze wszystkich stron.

**Unikaj udziału dru-
giej osoby podczas
agregowania!**

Sprężyna przy dyszlu przyczepy ułatwi Ci pracę. Ręczne podno-
szenie dyszla wyma-
ga udziału drugiej osoby, co grozi przygnieciem

Formowanie i ugniatanie pryzm

Do zagęszczania pryzmy konieczne jest użycie cięż-
kiego ciągnika, najlepiej z doczepionym wałem
i szuflą formującą.

Najważniejsze zasady bhp:

- Ciągnik bezwzględnie musi być wyposażony w ka-
binę – w razie wywrotki kabina uratuje Ci życie!
- W trakcie formowania i ugniatania, a szczególnie
w momencie rozładunku przyczep na pryzmie nie
mogą przebywać osoby postronne!

Nigdy nie zostawiaj ciągnika na pryzmie!

Zbiór zielonek i załadunek na przyczepy

Do zbioru podsuszonej runi można wykorzystać
sieczkarnię zbierającą sprzęgniętą z ciągnikiem lub
samozjazdową. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź dzia-
łanie wszystkich mechanizmów sieczkarni. Podczas
zbierania zielonek drobne kamienie mogą uszkodzić
elementy maszyny. Głośnie praca, wibracje i stuki sy-
gnalizują konieczność przeprowadzenia przeglądu.

Bębny tnące sieczkarń i kombajnów do zbioru zielo-
nek pracują z dużymi prędkościami i powinny być do-
brze wyważone – noże w bębnach wymieniaj parami!

**Wszystkie części napędzające w sieczkarni mu-
szą mieć zainstalowane osłony.**

PAMIĘTAJ:

- Nie można uruchamiać maszyn do zbioru zielonek,
jeśli strefie ich działania znajdują się osoby po-
stronne.
- Nie wolno pracować maszyną do zbioru zielonek
w terenie o pochyleniu ponad 100, chyba że in-
strukcja obsługi to dopuszcza.

W trakcie ostrzenia noży lub prostowania spręży-
stych elementów podbieraczy palcowych i przetrzą-
sarko-zgrabiarek zachowaj ostrożność, gdyż elemen-
ty te mogą łatwo pękać.

Ze względu na łatwość kisenia coraz popularniej-
szą rośliną na sianokiszonkę jest kukurydza. Do jej
zbioru używa się często silosokombajnów jednorzędo-
wych. Kukurydza jest rośliną o dużym stopniu zdrewni-
enia łodygi, dlatego też występują podczas zbioru
częste zapchania elementów tnących i rury sterującej.

**Przed usunięciem
zapchania**

**ZAWSZE
wyłącz napęd!**

Coraz częściej podczas zbioru sianokiszzonek wyko-
rzystywane są przyczepy zbierające – zbieracze pokos-
ów, łączące możliwości sieczkarni, zbieracza i przy-
czepy. Rozwiązania techniczne stosowane w takich zbiera-
czach zapewniają bezpieczną i szybką pracę. Przed uru-
chomieniem maszyny sprawdź instalację hydrauliczną,
stan noży w komorze nagarniacza, stan zaczepu.

**Nie zapomnij o sprawdzeniu
osłon siatkowych.**

Produkcja sianokiszonki w balotach

Produkcja sianoki-
szonki w belach owi-
niętych folią zapew-
nia otrzymanie bar-
dzo wysokiej jakości
paszy. Taki sposób
wymaga jednak za-
stosowania, zamiast
sieczkarni i przyczepy
zbierającej, prasy do
zgniatania pokosu i
formowania bel oraz
owijarki.

Jeśli chcesz pracować bezpiecznie pamiętaj, że:

**Wszelkie zapchania w prasie, zakładanie
sznurka lub siatki i inne czynności konserwacyj-
ne wykonuj przy wyłączonym silniku ciągnika
i wyłączonym wom!**

Przestrzegaj następujących zasad bezpieczeństwa:

- nie pozwól przebywać osobom postronnym
i zwierzętom w pobliżu pracującej prasy – ruch
ramy tylnej prasy lub staczająca się beła może śmie-
telnie przygnieść;
- w trakcie regulacji lub naprawy prasy zabezpiecz
ramę tylną, uniesioną na siłownikach, mechanicz-
ną blokadą.

Owijarki pakują w folię sprasowane bele zielonek.
Napędzane od WOM ciągnika owijarki samozładow-
cze są bezpieczne, jeśli przestrzega się
instrukcji obsługi, szczególnie, że ster-
owanie odbywa się
z kabiny ciągnika.

**Należy zacho-
wać bezpieczną
odległość od obracającego się stołu owijającego
i uważać w trakcie załadunku i roz-
ładunku beli.**

Bele, ze względu na swój ciężar, powinny być ła-
dowane na przyczepy z użyciem ładowacza.

Zdarzają się przypadki ręcznego załadunku po-
nad 700-kilogramowych bel przez wtaczanie ich
na przyczepy po żerdziach. Ograniczanie kosztów
produkcji sianoki-
szonki nie może
uzasadniać two-
rzenia zagrożeń
w miejscu pracy.
Przygniecie bar-
dzo ciężką belą
siana może skoń-
czyć się śmiercią!

**Nie pozwól dzieciom
bawić się w miejscu
składowania bel
sianokiszonki!**

Transport po drogach publicznych

Liczba wypadków na polskich drogach wciąż rośnie. Zachowaj szczególną ostrożność w momencie włączania się do ruchu i przejazdu po drodze publicznej!

Przewożony przyczepą ładunek nie może:

- przekraczać dopuszczalnej ładowności przyczepy;
- utrudniać kierowania i ograniczać widoczności;
- zasłaniać światła i trójkąta ostrzegawczego.

Całkowita szerokość przyczepy z ładunkiem nie może przekraczać 2,55 m (3 m), a jej wysokość – 4 m.

Nigdy nie przewoź ludzi na przyczepach załadowanych kostkami i belami siana!

Postaraj się by zielone żniwa były bezpieczne dla Ciebie i innych.

Najważniejsze zasady bezpiecznej pracy:

- Wszystkie ruchome i wirujące części maszyn muszą być osłonięte – przede wszystkim stosuj osłonę wałka przekazania mocy.
- Pracuj w przylegającym do ciała ubraniu, tak by nie pochwyciły Cię części maszyny. Buty z podeszwą antypoślizgową muszą być zawiązane.
- Nie wskakuj i nie zeskakuj z ciągnika i maszyn.
- Kiedy ruszasz ciągnikiem z miejsca, upewnij się, że nikogo nie przejedziesz.
- Zawsze wyłączaj napęd od WOM-u i silnik ciągnika przed naprawą, czyszczeniem i konserwacją maszyny.
- Sprawdź, czy sworzeń haka łączącego ciągnik z maszyną lub przyczepą posiada zabezpieczenie przed wypadnięciem. Podłącz przewody hamulcowe i elektryczne.
- Nie przewoź ludzi na załadowanych przyczepach.

Bądź mądry PRZED szkodą...

W miejscowości Skarżyn Stary **27-letni rolnik** usuwał zapchanie w pracującej prasie rolującej. Został pochwyciony za nogawkę spodni i wciągnięty do środka maszyny. Prasa zmiążdżyła mu nogi i miednicę.

68-letni rolnik z Nowych Gieralt spadł z przyczepy załadowanej belami na jezdnię. Kierujący ciągnikiem syn dopiero w gospodarstwie zorientował się, że zgubił ojca. Poszkodowany doznał pęknięcia czaszki i łękotki.